

Notulen van de raadsvergadering op donderdag 15 juni 2023

Aanwezig:

de voorzitter
de griffier

mr. J.Th.C.M. Verheijen
mr. N.A.P.G. Bisschoff

de leden

GOB: M.W.C. Claessens, C. Verjans, R.E.W. Breidenbach, L.W. van Rijswijk, G.R. Klee, N.F.J. Wetzels, J.H.J. Tholen, P.G.J.M. Boonen, I.A.L. Knops-Verjans, F. Kuburić, C. Verjans, J.A.G. Peeters, M.P.A. Dormans
CDA: P.J. Brouwers, P.T.H.M. Henssen, J.E.E.A. Schlössels, J.H. Smeets, A.J.C. Fredrix-Pilon, G.J.M.C. Essing-Demandt, T.A. Salvino, B.A.J. Hoedemakers
GroenLinks/PvdA: M.H. Schipper, M.J.M. de Loo, K. Schmitz, P.H.J. Kubben, J.E. Janssen
Stadspartij: W.P.H. Paauwe, A.C.M. Raven
PVV: M.H.J. Klaassen, J.W. Coumans
SPA: J.J. Renet
VVD: J.M.H. Joosten
D66: P.R. Pi Van de Venne
Lokaal Sittard-Geleen-Born: S.A.J. Klein
PIT: M.M.J.T. Schenk-Hermans
FVD: -

het college:

G.A.J. Geilen, Y.G. Salvino-Meijer, J.G.L.M. Buhler, A.L.W.G. Houtakkers, I.A.M.H. Tillie

Afwezig:

de leden

A.R.A.R. Lotfy (FVD), F.M.M. Crutzen (GroenLinks/PvdA), A.E.H. Wielders (GroenLinks/PvdA)

het college

-

notulen

F.J.G. van Vlodrop (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de raadsvergadering van 15 juni 2023 om 18.30 uur en heet iedereen van harte welkom. Mevrouw Schmitz (GroenLinks/PvdA) komt later.

2. Vaststellen agenda

De gemeenteraad stemt in met de agenda.

3. Vaststellen van de notulen

- **Notulen gemeenteraad 30 maart 2023**
 - **Notulen gemeenteraad 22 mei 2023**
 - **Notulen Ronde Raadszaal 25 mei 2023**
 - **Notulen Ronde Maaszaal 25 mei 2023**
 - **Notulen Ronde Maaszaal 1 juni 2023**
 - **Notulen Ronde Raadszaal 1 juni 2023**
- De gemeenteraad gaat met akkoord met de notulen.

4. Vaststellen van de lijst ingekomen stukken

De lijst ingekomen stukken wordt onveranderd vastgesteld.

5. Benoeming tijdelijke burgerleden fractie Lokaal Sittard-Geleen-Born en nieuw burgerlid VVD

De **voorzitter** deelt mee dat de fractie Lokaal Sittard-Geleen-Born de heer Vola voordraagt als (vervangend) burgerlid voor een nieuwe (laatste) periode van zestien weken. Mevrouw Bucks van Lokaal Sittard-Geleen-Born heeft zich ziek gemeld. De fractie draagt mevrouw Zuiverloon voor als haar vervanger voor de komende zestien weken.

Burgerlid Peeters van de VVD heeft aangegeven zijn werkzaamheden te stoppen. De fractie draagt de heer Hoogenberg voor als zijn vervanger.

De **voorzitter** neemt hen de eed of de verklaring en belofte af.

"Ik zweer dat ik, om tot burgerlid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **Hoogenberg** (VVD): "Zo waarlijk helpe mij God almachtig."

Mevrouw **Zuiverloon** (Lokaal Sittard-Geleen-Born): "Zo waarlijk helpe mij God almachtig."

"Ik verklaar dat ik, om tot burgerlid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **Vola** (Lokaal Sittard-Geleen-Born): "Dat verklaar en beloof ik."

De **voorzitter** feliciteert de nieuwe burgerleden namens de hele raad met hun benoeming en wenst hen veel succes met hun werkzaamheden.

6. Wijziging Reglement van Orde gemeenteraad

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen unaniem conform het voorstel.

7. GR Veiligheidsregio

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen unaniem conform het voorstel.

8. GR Omnibuzz

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen unaniem conform het voorstel.

9. GR RUD Zuid-Limburg

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen unaniem conform het voorstel.

10. GR Kredietbank Limburg

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen unaniem conform het voorstel.

11. GR BsGW

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen unaniem conform het voorstel.

12. GR Vidar

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen unaniem conform het voorstel.

13. GR Gegevenshuis

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen unaniem conform het voorstel.

14. Bestemmingsplan President Kennedysingel 6

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen unaniem conform het voorstel.

15. GR GGD-Zuid-Limburg

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen conform het voorstel.

16. Strategie invulling woonbehoefte woonwagenbewoners

De **voorzitter** deelt mee dat de fractie Lokaal Sittard-Geleen-Born drie moties bij dit agendapunt heeft ingediend.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) citeert de heer Remkes (in 2001): 'Het wordt tijd dat de gemeente standplaatsen bijbouwen, zo nodig onder dwang'. Sinds 2001 is er echter nog maar weinig gebeurd. Er zijn slechts standplaatsen verdwenen.

Uit de ronde bleek dat de meeste partijen en ook de wethouder inzien dat er iets moet gebeuren. De VNG kwam in 2018 met een wegwijzer met de rechten van bewoners en plichten van gemeenten. De fractie heeft een motie voorbereid om deze nu ook daadwerkelijk toe te passen. De wethouder heeft dit voorstel inmiddels opgenomen in de strategie.

In de motie Tudderenderweg 307 vraagt de fractie om meer dan de geplande elf standplaatsen te realiseren op die plek. Daar is behoefte aan, gezien de huidige lange wachttijd.

In de motie Kleine Kampjes vraagt de fractie aandacht voor 22 (van de 24) kleine kampjes in de gemeente. De wachttijd voor een standplaats op deze kampjes is inmiddels opgelopen tot acht jaar, tweemaal de wettelijk toegestane wachttijd. Lokaal Sittard-Geleen-Born vraagt om een onderzoek naar de mogelijkheden van uitbreiding of inbreiding en hiervoor geld te reserveren. Voor het kampje aan de Obbichterweg staan zestien mensen op de wachtlijst, terwijl er nu al twaalf woonwagens boventallig zijn. Een uitbreiding met acht standplaatsen is dus niet voldoende.

Mevrouw Schmitz (GroenLinks/PvdA) is inmiddels gearriveerd.

De heer **Renet** (SPA) vindt het tijd dat de woningbehoefte van woonwagenbewoners wordt aangepakt. Hij vindt het echter onacceptabel dat een standplaats 250.000 euro kost. Hij wil weten of er met woningen vergelijkbare ozb-inkomsten tegenover staan. SPA prijst de strategie en de investeringen, maar vindt de kosten te hoog en pleit daarom voor een praktische oplossing.

De heer **Klaassen** (PVV) stelt vast dat het college geen enkele garantie geeft dat er middelen beschikbaar komen. Neemt Lokaal Sittard-Geleen-Born daar genoeg mee?

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) is van mening dat wat het college aanbiedt, het maximaal haalbare is. Hij is blij met het perspectief dat het college biedt. Hij kondigt aan daar bij de bespreking van de begrotingen voor 2025 en 2026 op terug te komen.

Besluitvorming

Raadsvoorstel Strategie Invulling woonbehoefte woonwagenbewoners

De heer **Renet** (SPA) herhaalt dat hij moeite heeft met de financiële kant van dit voorstel. De kosten kunnen gemakkelijk boven de 10 miljoen euro uitkomen. De fractie zal met deze kanttekening voor het voorstel stemmen.

De heer **Janssen** (GroenLinks/PvdA) is blij met deze constructieve aanpak van de herstructurering en uitbreiding van woonwagenstandplaatsen aan de Obbichterweg en de Tudderenderweg. Hij vraagt het college om de fractie op de hoogte te houden van de ontwikkelingen en een mogelijk beroep op de financiële middelen. De fractie stemt in met het voorstel.

De **voorzitter** stelt vast dat het voorstel unaniem wordt aangenomen.

Motie Lokaal SGB Kleine kampjes

De **voorzitter** stelt vast dat het voorstel unaniem wordt aangenomen.

Motie Lokaal SGB Tuddenderweg 307

De **voorzitter** stelt vast dat het voorstel wordt aangenomen. De PVV is tegen het voorstel, de overige partijen zijn voor.

17. Eerste termijn Kadernota 2023-2026 en 1e rapportage 2023; reactie college

De heer **Claessens** (GOB) vindt het positief dat de led-verlichting bij de buitensportaccommodaties een forse bijdrage levert aan de verlaging van de energiekosten voor de verenigingen. De kosten voor de herhuisvesting van de Oekraïense ontheemden worden volledig vergoed door het Rijk. Als dat niet het geval is, moet dit worden voorgelegd aan de raad. De kosten voor invoering van de Omgevingswet zijn gestegen van 1,6 miljard euro naar 2,7 miljard euro. Worden die extra kosten door het Rijk vergoed? Welke gevolgen heeft de landelijke voorjaarsnota voor deze gemeente? Wanneer komt er meer duidelijkheid over de Contourennota?

GOB heeft aarzelingen bij de beslissingen in de kadernota met grote financiële consequenties. Is alles wel goed in beeld en zijn er straks nog voldoende middelen om andere belangrijke zaken op te pakken? Zo moet er ook geld overblijven voor steun aan mensen, voor kleinschalige projecten, voor steun aan het mkb, voor scholen, jongeren en bijvoorbeeld groen. GOB zal instemmen met de kadernota met gelijkblijvende lasten, een verlaging van de hondenbelasting en ruimte om ook andere zaken op te pakken.

Een op de drie jongeren geeft aan mentale klachten te ervaren. Voor ondersteuning van jongeren zijn er tal van initiatieven in het land. In dat kader dient GOB de motie Jongeren mentaal ondersteunen in. De motie wordt door een aantal andere partijen ondersteund.

De motie Op weg naar een groener kader in Sittard-Geleen wordt ook door een groot aantal partijen ondersteund. Zij willen met deze motie invulling geven aan de brede wens voor aandacht voor de groene kant van de Toekomstvisie 2030. Daarin is op hoofdlijnen de gewenste ecologische veerkracht beschreven. In de gemeente is een goede groene basis aanwezig. Het beeld dat er weinig groen is in de gemeente (met de grote industrieclusters), is onterecht. Door de groene zones in de gemeente goed in beeld te brengen en met elkaar te verbinden, kan het groen in deze gemeente wedijveren met het groen in de buurgemeenten. Het grondbeleid is echter gefragmenteerd. Daarom vragen de fracties deze fragmenten samen te brengen in een groendossier. Daarover kan met inwoners en natuurorganisaties worden gesproken en daarna worden aangevuld en geconcretiseerd met uit te voeren van projecten.

De heer **Brouwers** (CDA) rept van onzekere tijden en geeft het voorbeeld van VDL Nedcar waar veel banen op de tocht staan. De fractie ziet uit naar een goed sociaal plan voor de werknemers. Deze kadernota vloeit voort uit de toekomstvisie en het coalitieakkoord. De eerder vastgestelde verhogingen van de ozb worden niet doorgevoerd en de tijdelijke hondenbelasting blijft gehandhaafd. De financiën zijn op orde en er is voldoende financiële ruimte. Zo is er 32 miljoen euro beschikbaar voor de speerpunten in de kadernota.

Het CDA pleit voor verdere inzet op stadsmarketing. De fractie is blij met de ontwikkelingen in Sittard West en Sittard Centrum met onder andere het Huis aan de Markt (met een passende historische gevel; spreker kondigt aan daarover een motie in te dienen).

Wat zijn de plannen voor de voormalige Petruschool in Sittard? En wat is de stand van zaken van de gebiedsvisie Sint Rosa? Meerdere fracties willen de kiosk opnieuw een plek geven op de markt.

Bewoners van Geleen Zuid en het centrum van Geleen worden betrokken bij de ontwikkelingen binnen de vastgelegde ontwikkelpaden met 22,5 miljoen euro van het Rijk voor de invulling van lege panden, onder andere in de Raadhuisstraat. De grote evenementen in Geleen worden druk bezocht. In Buchten werden 1200 kaarten verkocht voor het wielerveekend en 1100 kaarten voor het muzikale weekend in Obbicht. De processie in Obbicht werd door samenwerking van diverse verenigingen gered. Dat alles maakt dat het CDA trots is op de inwoners van de gemeente. De fractie roept op om dat uit te dragen.

De Regeling energiecompensatie is met een half jaar verlengd. Er wordt gewerkt aan de verduurzaming van de sportaccommodaties. Scholen nemen initiatieven voor het organiseren van een schoolontbijt. Waarom doen daar niet alle scholen aan mee?

Het CDA maakt zich zorgen over de kwaliteit van de onderwijshuisvesting, maar is positief over het huisvestingsplan en het goede overleg daarover met de schoolbesturen. Mensen hebben

vaker hulp nodig bij het invullen van (bijvoorbeeld Wmo-) aanvragen. Waar kunnen zij terecht voor hulp?

Het CDA vraagt in een motie te onderzoeken op welke manier het gemeenschapshuis 't Tuurhoes geholpen kan worden na de brand. Samen met PIT vraagt het CDA in een motie voorbereidingen te treffen voor een kindergemeenteraad en kinderburgemeester. Verder wil het CDA een impuls geven aan de dichtkunst door een stadsdichter te benoemen en door nieuw en lokaal talent een podium te geven en dient daarvoor een motie in. Een stadsdichter kan zorgen voor trots en saamhorigheid en tegelijkertijd instanties een spiegel voorhouden. De heer Brouwers sluit af met een gedicht waarin wordt opgeroepen om niet over maar met elkaar te praten.

De heer **Klaassen** (PVV) wil weten wat het college heeft meegegeven aan de nieuwe provinciale coalitie. Kan de gemeente profijt krijgen van de nieuwe bestuursafspraken?

De PVV is blij met het soepelere woonbeleid zonder beleidsmatige belemmeringen. Degenen die eerder de woningmarkt op slot hebben gegooid, roepen nu het hardst om extra woningen. De belemmeringen worden nu veroorzaakt door de stijging van de bouwkosten, de inflatie, personeelstekorten en stikstofregels.

De gemeente betaalt bij nieuwe wijken doorgaans de infrastructuur, terwijl de ontwikkelaars de winst opstrijken. Wat gaat het college daaraan doen? Bij Nieuw Absbroek staat bijvoorbeeld een post van 0,9 miljoen euro voor een goede verkeerontsluiting, maar wellicht zijn er meer posten. Wie betaalt deze kosten?

Voor de unielocatie tussen Obbicht en Grevenbicht is 2,6 miljoen euro extra nodig. Wat is daarvan de oorzaak? En wat is de stand van zaken van de onteigeningsprocedures? Welke inspanningen verricht het college om strategische panden en ontwikkellocaties te vermarkten om zo de extra kosten hiervoor te beperken?

Een extern onderzoek heeft de risico's gesignaleerd bij sportstichtingen. De PVV vraagt daarover meer diepgaande informatie, desnoods via een vertrouwelijke raadsinformatiebrief.

Voor de bestuurlijke en ambtelijke huisvesting worden alternatieve scenario's onderzocht. De PVV had meer concrete acties verwacht, zeker gezien de oplopende bouwkosten en inflatie. De heer Klaassen geeft vervolgens een reactie op de ingediende moties en amendementen.

- Jongeren mentaal ondersteunen (GOB); de PVV steunt deze (met eerder door de PVV ingediende vergelijkbare) motie.
- Groener kader (GOB); de Omgevingsvisie en -programma's zullen straks voorzien in wat in deze motie wordt gevraagd. Bovendien voegt slechts de bundeling van groen beleid weinig toe. De PVV steunt deze motie niet.
- Gemeenschapshuis 't Tuurhoes(CDA); het is vanzelfsprekend dat de gemeente de verenigingen ondersteunt na de brand. Een motie zou overbodig moeten zijn. De PVV steunt deze motie niet.
- Stadsdichter (CDA); de PVV steunt deze motie vanwege de verbondenheid met de cultuurhistorie.
- Amendement van de PVV en de VVD; de raad heeft geen opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de realisatie van een asielzoekerscentrum. Daarom moet die tekst geschrapt worden. Als die gehandhaafd blijft, zal de fractie de kadernota niet steunen. Zij overweegt om daarover een amendement in te dienen.

De heer **Pi van de Venne** (D66) prijst de samenwerking bij de totstandkoming van deze kadernota. D66 dient de motie van GOB voor het verder vergroenen van de gemeente mee in. D66 stemt in met het voorstel om 5,9 miljoen euro extra uit te trekken voor het Huis aan de Markt. Dat moet zorgen voor een mooi aanzien van de Markt in Sittard.

D66 is positief over de kadernota, maar heeft enkele kritische kanttekeningen. Zo zou er maar beperkt geïnvesteerd kunnen worden in maatschappelijke opgaven als de energietransitie, klimaatadaptatie, woningbouwopgaven en digitalisering. Dat rijmt niet met de grote investeringen in bijvoorbeeld Glanerbrook. Daarbij is het algemeen belang nog een groot vraagteken. Spreker kondigt aan verdere concrete voorstellen kritisch te bekijken.

Welke concrete plannen heeft het college op het gebied van de RES-doelstellingen? De fracties stelt verder voor om de uitvoering van de grote projecten beter te prioriteren.

In de 1^e programmarapportage wordt slechts summier gesproken over grensoverschrijdende arbeid. D66 vraagt de portefeuillehouder naar zijn inspanningen op het gebied en stelt voor meer aandacht te besteden aan euregionale samenwerking. De beantwoording van eerder gestelde

vragen hierover, was onbevredigend. Wellicht dat er meer budget voor extra capaciteit moet worden uitgetrokken.

De heer Pi Van de Venne kondigt aan in zijn tweede termijn te reageren op de ingediende moties. Hij zal dan ook moties indienen over het LHBTI+-beleid en lastenverlichting voor de inwoners.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) stelt vast dat er de afgelopen periode veel rapporten zijn verschenen over onder andere de somberheid in de samenleving. Hij meldt in dat kader de perikelen rond de opvang van asielzoekers in de gemeente. De gemeenteraad heeft met zijn turbulente raadsvergadering hierover het sentiment gevoed. De zeven raadsleden van GroenLinks/PvdA willen werken voor de inwoners door de gemeente aantrekkelijk te maken, de juiste projecten in gang te zetten en oog te hebben voor de inwoners die dat nodig hebben. De kleine stukjes natuur in de gemeente moeten worden beschermd. Daarom zal de fractie het voorstel van GOB hierover steunen. De kosten voor de boodschappen, de energie en het openbaar vervoer zijn hard gestegen. Daar kunnen vakbonden niet tegenop onderhandelen. GroenLinks/PvdA heeft eerder gepleit voor een lokaal sociaal energiebedrijf zonder winsttoegmerk met lage tarieven. Wat is de stand van zaken van het onderzoek naar de mogelijkheden van een dergelijk bedrijf? De fractie vraagt samen met enkele andere fracties in een motie om daar meer middelen voor vrij te maken.

De kadernota bevat een uitvoeringsagenda tot en met 2026. Velen maken zich zorgen over de uitgaven van deze gemeente. Zo is GroenLinks/PvdA kritisch over de forse uitgaven voor Glanerbrook. Wellicht dat daardoor andere belangrijke investeringen als het Huis aan de Markt, VIDAR, de unielocatie tussen Grevenbicht en Obbicht moeten worden uitgesteld of afgesteld. Het college is daar niet duidelijk over. Daarom heeft de fractie eerder gevraagd om een overzicht van alle geplande investeringen en beschikbare middelen. Dat is (pas) recent verstrekt. Nu half juni 2023 is er voldoende informatie om een integrale afweging te kunnen maken. Het blijkt bij al deze belangrijke investeringen wordt gewerkt vanuit een opportunistisch scenario. Het college gaat uit van een gunstige financiële ontwikkelingen.

De financiën in deze kadernota zijn in balans. Daarom zal de fractie deze steunen. De risicovolle begrotingen voor de komende jaren vragen om een tijdige en juiste informatieverstrekking aan de raad.

Er zijn, met de sluiting van het mooie museum, zorgen over de cultuur in de gemeente. De heer Kubben kondigt aan dat zijn fractie daar aandacht aan zal besteden. GroenLinks/PvdA dient de motie van D66 over inclusie mede in.

GroenLinks/PvdA is bereid om conform de wens van een meerderheid van de raad serieus te kijken naar maatschappelijke en/of economische invulling van de Schwienswei, maar blijft tegen de komst van een grootschalig vakantiepark. De fractie vraagt ook om een onderzoek naar de verplaatsing van Groove-garden, kondigt een initiatiefvoorstel voor ecologisch groenbeheer aan en pleit voor de inkoop van 100% duurzame energie als de zonnepanelen op Glanerbrook niet voldoende opleveren.

De heer **Renet** (SPA) is blij dat er na twee jaar weer een kadernota wordt voorgelegd aan de raad. Het was onacceptabel dat de raad niet op de hoogte werd gebracht van de cijfers.

Onzekerheid over de meicirculaire mag geen excuus zijn.

Het college moet de tering naar de nering zetten. De oppositie pleitte voor een fundamentele bespreking van de aanpak van de problemen. Die bijeenkomst kwam er niet. De coalitie hield star vast aan het coalitieakkoord.

De heer Renet is het met GroenLinks/PvdA eens dat het college optimistisch begroot. Het Rijk moet voor voldoende geld zorgen. Heeft het Rijk daarvoor harde toezeggingen gedaan? De 7 miljoen euro vrije investeringsenquête is al zo goed als opgebruikt.

Bovenwettelijke taken moeten in moeilijke tijden een lagere prioriteit krijgen. Daarom zijn de investeringen in het strategisch huisvestingsplan voor onderwijs- en kindfuncties (SHP) op dit moment onverantwoord. De kosten voor de unielocatie lopen, nog voor de start van de werkzaamheden, verder op. Daarom moeten de plannen opnieuw worden bekeken. Bij andere scholen worden toch ook geen sportaccommodaties aangelegd. Of zijn daar plannen voor?

Doordat het college niet eerder strategische keuzes heeft gemaakt, heeft de gemeente geen belangrijke stappen kunnen zetten. De investeringen van 193 miljoen euro moeten nu verhoogd worden met 11,8 miljoen euro en tot 2027 zelfs met 46 miljoen euro. Zonder geld van het Rijk kan de gemeente maar beperkt investeren. Er is nog slechts 0,5 miljoen euro ruimte voor de periode

tot 2027. SPA roept dan ook op om duidelijke keuzes te maken in de investeringen. Bovenwettelijke taken moeten maar wachten. De gemeente smijt al vijftien jaar met geld en zit constant aan de limiet van haar mogelijkheden. Dat gaat, gezien het toezicht van de provincie, soms mis. De financiële gezondheid van de gemeente moet de hoogste prioriteit hebben. SPA pleit er dan ook voor om ruimte te maken voor investeringen door volgende colleges. De heer Renet is blij met de motie van GOB over groen in de gemeente. Groen is belangrijker dan economie. De gemeente moet zijn oren niet laten hangen naar managers die schermen met vermeende werkgelegenheid. Voorzieningen in kernen en wijken zijn belangrijk. SPA hekelt daarbij het accommodatiebeleid, Dat ziet bijvoorbeeld niet in compensatie voor het afgebrande gemeenschapshuis. Daarvoor moet nu een motie worden ingediend. SPA pleit daarom voor een aanpassing van het accommodatiebeleid. Het festival Mama's Pride floreert nu, mede door de eerdere inspanningen van de gemeenteraad. De heer Renet herhaalt zijn oproep voor een integrale afweging van de investeringen om zo de gemeente financieel gezond te houden.

De heer **Paauwe** (Stadspartij) vraagt aandacht voor de herhuisvesting van de Oekraïense ontheemden. Er is nog niets bekend over opvang in de periode na 1 maart 2025. Hij vindt verder dat een aantal belangrijke kwesties onvoldoende aandacht krijgt in de kadernota. Zo is er weinig aandacht voor de zorgelijke toestand bij VDL Nedcar. De werkgelegenheid staat op het spel, maar het college onderneemt geen acties. Ook is er geen duidelijkheid over het afbouwscenario bij Sabic met het verlies van talloze hoogwaardige banen. Wat doet Sittard-Geleen, als banenmotor van Zuid-Limburg, voor het behoud van arbeidsplaatsen?

Er zit verder te weinig vaart in de upgrade van het centrum. De plannen, met aandacht voor circulariteit, hebben nog geen effect. Wat is de meerwaarde van dit thema? De Stadspartij stelt voor om concrete doelen te formuleren voor Geleen Centrum, als meest innovatieve technologische centrum van de euregio. Daarom moet de uitbreiding van Brightlands Chemelot Campus richting Geleen plaatsvinden en moet er een Europese waterstofbank komen in Geleen Centrum.

In de kadernota is ook onvoldoende aandacht voor het behoud van groen in de gemeente. Op Graetheide zijn ontgrindingen gepland en het bosgebied van De Lexhy zou nog steeds moeten verdwijnen.

In de krant stond verder dat Sittard-Geleen het nucleaire afvalputje van Limburg zou kunnen worden. Daar is in de kadernota niets over opgenomen. Wat is de opvatting van het college? Waar komen de tweeduizend nieuwe woningen? Het college heeft nog geen locaties aangewezen. De Stadspartij roept op om daar werk van te maken. Veel jeugd moet nu bij de ouders blijven wonen.

Het college investeert in een energieslurpend zwembad, maar schraapt duurzaamheidsmaatregelen. Ook de Stadspartij wil meer acties op het gebied van cultuur. De fractie pleit voor een euregionale culturele agenda met Sittard-Geleen als spil met een fonds met jaarlijks 500.000 euro.

Bezoekers moeten bij binnenkomst in de gemeente gewezen worden op het culturele aspect van deze gemeente.

De Stadspartij heeft eerder gevraagd om duurzaamheidsleningen voor inwoners met lage inkomens. Wat is de stand van zaken? Is het college bereid om de plafonds te verhogen, zodat meer mensen van deze regeling gebruik kunnen maken?

Wat is de samenstelling van kunstgras bij de amateurclubs? Is het college bereid om daar extra financiële ruimte voor te reserveren. Wordt op de unielocatie rekening gehouden met de nieuwe voorwaarden voor een kunstgrasveld?

De Stadspartij vraagt in haar motie Zorginnovatie op GGD Zuid-Limburg extra financiële ruimte voor de behandeling van ongeneeslijke en invaliderende aandoeningen.

Mevrouw **Joosten** (VVD) vindt een aantal zaken opvallend in de voorliggende kadernota. Zo wordt er weinig aandacht besteed aan Born en omgeving. Authentieke kenmerken van de dorpen blijven onderbelicht en worden ondergewaardeerd.

Voorgesteld wordt om de geplande verhoging van de ozb niet door te voeren en de tijdelijke verlaging van de hondenbelasting voort te zetten. De VVD geeft echter de voorkeur aan de afschaffing van de hondenbelasting, net als in veel andere gemeenten. Het potje Samenlevingsversterkende maatregelen (met 3,1 miljoen euro) kan daarvoor worden ingezet.

In een veerkrachtige economie moet aandacht zijn voor een arbeidsmarktversterkende infrastructuur. Het college moet daarvoor naar ondernemers luisteren, regelgeving verminderen en een goede bereikbaarheid waarborgen.

De VVD is blij met de aandacht voor dierenwelzijn en ziet uit naar een gesprek daarover met de wethouder. Cultuur en immaterieel erfgoed zijn van groot belang en moeten worden gekoesterd. Het verbindt mensen. Daarom moet de gemeente daar blijvend in investeren met de focus op het ondersteunen van verenigingen met zowel subsidies als begeleiding bij bijvoorbeeld het verkennen van de mogelijkheden van verduurzaming en innovaties.

Ook de VVD is voorstander van het herplaatsen van de kiosk op de Markt in Sittard. Dit cultureel erfgoed moet een centrale plek krijgen in de stad. De fractie vraagt in een amendement aandacht voor het onderzoek naar de mogelijkheid van een asielzoekerscentrum. De zinsnede in de kadernota 'op verzoek van de raad' moet worden verwijderd, want dat is niet juist.

Mevrouw **Schenk** (PIT) vraagt het college opnieuw om een aanvraag te doen voor SPUK-middelen. Daarmee kan bijvoorbeeld de bibliotheek beter toegankelijk worden gemaakt.

Ook de Stolpersteine, kleine gedenktekens voor Joodse slachtoffers van het naziregime, moeten meer aandacht krijgen. PIT vraagt om een onderzoek naar hoe de verhalen van deze slachtoffers levend kunnen worden gehouden.

De kadernota bevat een aantal vaste zaken, maar ook zaken waar de raad nog een beslissing over kan/moet nemen. Mevrouw Schenk roept de raadsleden op om kritisch te kijken naar voorstellen (voor bijvoorbeeld fase 2 en 3 van Glanerbrook) en daarna een zorgvuldige keuze te maken.

PIT dient mede namens een aantal andere partijen een motie in waarin de fracties vragen om een kinderraad en een kinderburgemeester. De leeftijdsgroep van 10-16 jaar heeft nu weinig mogelijkheden om zijn stem te laten horen. Het is een mooi initiatief om hen bekend te maken met het openbaar bestuur, want de jeugd heeft de toekomst.

De **voorzitter** geeft na een schorsing van 45 minuten het woord aan het college.

Wethouder **Buhler** deelt mee dat onlangs de voorjaarsnota in de Tweede Kamer behandeld is. Daaruit blijkt dat de gemeentefinanciën met - zoals eerder al bekend - 4 miljard euro zijn gekort. De korting is met 1 miljard euro teruggedraaid. Dat levert voor deze gemeente een bedrag op van 5 miljoen euro. Dat levert meer zekerheid op voor de komende periode. De wethouder heeft eerder de raad drie scenario's voorgelegd. Een scenario was het opportunistisch scenario met structurele compensatie van het Rijk. Daarmee is dit scenario reëel geworden. Vorige week is de mei-circulaire binnengekomen. Die vergt nader onderzoek. De wethouder zegt toe de raad daar zo snel mogelijk over te informeren. Er is 32 miljoen euro beschikbaar voor de Begroting 2024.

Het CDA vraagt terecht aandacht voor het schoolontbijt. De gemeente stelt daar incidentele middelen voor beschikbaar. Een aantal scholen maakt daar (nog) geen gebruik van. De redenen zijn divers. Het team Armoedebestrijding gaat daar binnenkort met de scholen over in gesprek, ook over de hulp van vrijwilligers (ouders en grootouders).

De wethouder is het eens met het CDA dat aanvragen voor bijvoorbeeld de Wmo begrijpelijk en leesbaar moeten zijn. Mensen die daar toch moeite mee hebben, moeten worden geholpen. Daarvoor is het informatieloket Digitale Overheid ingericht. Die bevinden zich in de bibliotheek en in de wijksteunpunten. Ook MEE biedt hulp.

D66 vroeg om beperkt te investeren. Dat is ook de intentie van het college, want de 5 miljoen euro extra van het Rijk is geen structurele bijdrage. D66 vroeg ook aandacht voor euregionalisering in relatie tot de arbeidsmarktsregio. Met de Belgische partners is daarvoor een samenwerkingsconvenant getekend om de arbeidsmarkt zo transparant mogelijk te maken en werkgevers en werkzoekenden beter te ondersteunen. De wethouder is voorzitter van Grensarbeid Maastricht, waarin de samenwerking met België verder wordt vormgegeven. Daarnaast bestaat er een samenwerkingsverband tussen Kerkrade en Herzogenrath. De twee organisaties gaan samenwerken op de euregionale arbeidsmarkt. De wethouder zegt toe de raad te informeren over de ontwikkelingen.

De wethouder zegt toe, conform het verzoek van GroenLinks/PvdA., vanaf het begin in gesprek te gaan met de gemeenteraad op weg naar de begroting 2024. Zij nodigt de fracties uit om dat samen vorm te geven.

De VVD wil de hondenbelasting volledig afschaffen. De wethouder legt uit dat de halvering van de hondenbelasting en het niet doorvoeren van de verhoging van de ozb gedekt wordt uit incidentele middelen. Afschaffen van hondenbelasting kost 400.000 euro. Daarvoor ontbreken structurele middelen.

De wethouder ontraadt de motie van D66. Zij is het niet eens met de laatste vier bullets in de overwegingen. Bovendien vraagt de fractie veel zaken die de gemeente al doet. Zo wordt er al naar gestreefd om de lasten te verlagen voor zoveel mogelijk inwoners en is er al eerder onderzoek gedaan naar het verder verlagen van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Toen is echter gekozen voor kostendekkendheid. De wethouder adviseert D66 om dat niet meer ter discussie stellen. Uit de Monitor lokale lasten blijkt dat Sittard-Geleen de hoogste lokale lasten heeft van de vier grote gemeenten in Limburg, maar ook dat de afvalstoffenheffing vergelijkbaar is met die andere gemeenten. De aanpak ervan zou dan ook weinig zoden aan de dijk zetten.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) stelt vast dat ondanks de teruggave van het Rijk van 1 miljard euro er nog steeds een gat is van 3 miljard euro. Hij roept het college op om de raad de gehele bestuursperiode direct en duidelijk te informeren over financiële knelpunten.

Wethouder **Buhler** deelt mee dat het ingewikkeld is. Zij vindt daarom transparantie belangrijk. De raad moet weten waar hij ja tegen zegt. Dat vraagt om een goede communicatie. Zij roept de raadsleden dan ook op om deel te nemen aan gesprekken over dit onderwerp.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) beschouwt dat als een toezegging, zodat de raad niet achteraf verrast wordt.

Wethouder **Buhler** beaamt dat.

De heer **Renet** (SPA) vraagt aandacht voor de kosten van het ontbijt op scholen. Hij vraagt de wethouder om die informatie vooraf aan de besluitvorming met de raad te delen.

Wethouder **Buhler** deelt mee dat de scholen incidentele middelen hebben gekregen als impuls voor het schoolontbijt. Zij zegt toe de raad later te informeren over de daadwerkelijke kosten. Zij merkt daarbij op dat scholen ook op andere partijen een beroep kunnen doen.

De heer **Renet** (SPA) wil vooraf aan de besluitvorming weten wat het schoolontbijt kost.

Wethouder **Buhler** respecteert het budgetrecht van de raad. Als er extra geld nodig is, wordt dat voorgelegd aan de raad. Zij herhaalt dat de gemeente al eerder middelen hiervoor beschikbaar heeft gesteld. Nu wordt opgeroepen om onderzoek te doen naar de wensen van nog niet deelnemende scholen. Daar wordt binnen de beschikbare middelen aan tegemoet gekomen.

De heer **Claessens** (GOB) vraagt naar de status van de contourennota.

Wethouder **Buhler** legt uit dat de voorjaarsnota helderheid heeft gegeven voor de komende periode met onder andere handvatten voor de gemeenten voor structurele financiering voor de periode na 2026. Verder is afgesproken dat het kabinet structurele financiële hervormingen gaat doorvoeren op gemeentelijk niveau. Daar wordt nog aan gewerkt. De verdere uitwerking is opgenomen in de meicirculaire.

De heer **Raven** (Stadspartij) heeft een vraag over de informatievoorziening aan de raad. Uit de Jaarrekening 2022 blijkt een overschot van 23 miljoen euro (waarvan 10 miljoen euro vrij besteedbaar). Die bedragen zijn in de ronde niet genoemd. Dat is fundamenteel belangrijke informatie voor het vaststellen van de kadernota. Waarom heeft de wethouder de raad daar niet eerder over geïnformeerd?

Wethouder **Buhler** verwijst de heer Raven naar de kadernota. Daar is die informatie in opgenomen. Daarin staat ook dat er nog 32 miljoen euro beschikbaar is voor de Begroting 2024. De wethouder legt voor de dekking van de lokale lasten een directe link met de jaarrekening.

De heer **Raven** (Stadspartij) heeft er moeite mee dat de wethouder dat pas nu bij de bespreking van de kadernota bekendmaakt.

Wethouder **Geilen** deelt mee dat het aanbrengen van led-verlichting een belangrijke stap is in de aanpak van de energierekening. Hij is blij met de positieve reacties van de fracties.

De kosten van huisvesting van Oekraïense vluchtelingen worden, als het Rijk die niet voldoende compenseert, voorgelegd aan de raad. Er wordt landelijk gesproken over een verlenging na 2025. De wethouder zegt toe de ontwikkelingen te volgen en de raad daarover te informeren.

De kosten voor de invoering van de Omgevingswet stijgen inderdaad, zoals ook de PVV beweert. Het is nog niet duidelijk of de extra kosten (geheel) vergoed worden. Daar wordt binnen de VNG over gesproken. Ondertussen gaan de voorbereidingen voor de invoering van de wet op 1 januari 2024 gewoon door.

Het CDA ziet al positieve ontwikkelingen in het centrum van Geleen. De wethouder deelt de hoop van de fractie dat pandeigenaren bereid zijn om mee te investeren. Signalen op dat gebied zijn al zichtbaar, maar de gemeente zal op onderdelen meer de regie moeten nemen bijvoorbeeld door de aankoop van vastgoed. Wellicht dat de gemeente haar verantwoordelijkheid moet nemen voor de onrendabele top.

De aanvraag voor de Impuls aanpak subsidie moet in september 2023 zijn ingediend. Daar wordt samen met ZO Wonen, vastgoedeigenaren en Brightlands Chemelot Campus aan gewerkt. De wethouder zegt toe de gemeenteraad daarover na het zomerreces te informeren. Hij legt uit dat bedrijven de voorkeur geven aan vestiging op de campus. Als dat niet noodzakelijk is, kunnen ze kiezen voor vestiging in de omgeving, bijvoorbeeld in het centrum van Geleen. Daarvoor moet het centrum een aantrekkelijke vestigingsplaats worden.

De PVV vroeg naar de inbreng van Sittard-Geleen bij de provinciale coalitieonderhandelingen. De gemeente heeft in regioverband, samen met Maastricht, steun gevraagd voor de regiodeal. Dat is inderdaad opgenomen in het coalitieakkoord. De coalitie heeft toegezegd daarin te willen participeren. Verder heeft de gemeente benadrukt dat het een centrumgemeente is. Zij wordt daar onvoldoende voor in positie gebracht. De investeringen in de kadernota die de stad groter maken, zijn daaraan gelinkt. Daarover zijn al gesprekken gepland met het college van gedeputeerde staten.

De PVV vroeg ook aandacht voor nieuwbouw van woningen. De wethouder deelt mee dat er onder meer aandacht is voor levensloopbestendige woningen. Daar is met alle woningcorporaties in de regio over gesproken. Nieuwe regelingen, onder meer de woondeal met het Rijk, bieden perspectief om meer te bouwen. De kosten van infrastructuur zouden door de investeerders moeten worden opgebracht. De wethouder is het in de basis met de fractie eens. In Nieuw Absbroek betaalt de gemeente alleen de kosten (van 0,9 miljoen euro; met cofinanciering) voor de aansluiting op de Rijksweg en op het omliggende landschapspark. De nota Kostenverhaal is sterk verouderd. Na het vaststellen van de Omgevingsvisie wordt die (in de loop van 2024) geactualiseerd met aandacht voor kosten op de juiste plek.

In de kadernota is aandacht voor structurele leegstand. Panden die niet worden herontwikkeld of verhuurd, worden afgewaardeerd. De andere panden moeten worden ingevuld of herontwikkeld.

GroenLinks/PvdA stelt een betere balans vast in de voorstellen. Die worden samen met de wensen voor een goede informatievoorziening aan de raad de komende maand besproken. De fractie heeft een initiatiefvoorstel Ecologisch groenbeheer ingediend. De wethouder zegt toe de fractie met ambtelijke ondersteuning bij te staan bij de verdere uitwerking. Hij zegt ook toe de wens van de fractie te respecteren om, als dat nodig is, duurzame energie in te kopen voor Glanerbrook.

SPA zet vraagtekens bij de steun van de gemeente aan het afgebrande gemeenschapshuis ('t Tuurhoes), mede gezien het eerder vastgestelde accommodatiebeleid. De wethouder benadrukt dat het gemeenschapshuis niet tot de grond toe is afgebrand. Er is wel schade aan het pand, met name in de keuken en bij de bar. De zaal is onbruikbaar geworden door roetschade. In totaal gaat het relatief om beperkte schade die met de vergoeding van de verzekering kan worden hersteld. Daarmee kan de ontmoetingsfunctie in ere worden hersteld. Daarom vindt de wethouder het verstandig om daar een bijdrage aan te leveren.

De Stadspartij wil weten of het college locaties heeft aangewezen voor de bouw van nieuwe woningen. De wethouder deelt mee dat er bouwlocaties beschikbaar zijn. Op sommige wordt al

gebouwd. Het dak met zonnepanelen in Glanerbrook is niet geschrapt. De vragen over kunstgras bij amateurclubs, worden conform vastgestelde procedure beantwoord. De wethouder heeft geen indicaties dat daar problemen mee zijn.

De VVD vraagt in haar amendement naar het onderzoek naar een mogelijk asielzoekerscentrum. De wethouder beaamt dat in de ronde van 1 december 2022 is gesproken over (alleen) statushouders, maar de discussie ging veel breder. Verschillende fracties (een grote meerderheid) spraken over een structurele oplossing voor vluchtelingen en over de morele plichten van de gemeente. Daaruit bleek dat er in de raad draagvlak was voor een structurele opvang van vluchtelingen. Daarop is het college op zoek gegaan naar een structurele oplossing.

Mevrouw **Joosten** (VVD) merkt op dat er niet letterlijk is gesproken over asielzoekers. Zij vindt de interpretatie van de wethouder zeer ruim. Bovendien is het in een opiniërende ronde besproken en niet in de besluitvormende gemeenteraad. Daarmee is het geen opdracht van de raad aan het college.

Wethouder **Geilen** is van mening dat een ronde altijd opiniërend is, maar het is ook vaak richtinggevend voor verdere bespreking in de gemeenteraad. Hij herhaalt dat een meerderheid het college nadrukkelijk gevraagd heeft om er mee aan de slag te gaan. Het college heeft dat toegezegd en ook toegezegd de raad te informeren over de financiële en ruimtelijke consequenties. De wethouder heeft dat geïnterpreteerd als een opdracht. De ronde ging daarin mee.

Mevrouw **Joosten** (VVD) benadrukt dat het voor de VVD niet duidelijk was dat het ging om een opdracht aan het college. Dan zou de VVD, maar ook andere fracties, daartegen geageerd hebben.

Wethouder **Geilen** blijft bij zijn mening dat een meerderheid van de raad het college deze opdracht heeft gegeven.

De heer **Renet** (SPA) benadrukt dat in een ronde geen besluiten worden genomen. Bovendien kunnen standpunten in de ronde in de raadsvergadering veranderen. Met de door de wethouder geschetste gang van zaken is dat niet meer mogelijk. Dat is onwenselijk. Daar is de ronde niet op ingericht. Dit is geen juiste gang van zaken.

Wethouder **Geilen** is het niet met de heer Renet eens. Fracties geven in de ronde vaker richtingen mee. Het college werkt die uit en legt die voor aan de raad. Dat is ook hier het geval. Het college zal de resultaten van het onderzoek naar een mogelijk asielzoekerscentrum en de financiële en ruimtelijke consequenties daarvan voorleggen aan de raad. Daarnaast heeft ook het college een eigen morele verantwoordelijkheid om vluchtelingen op te vangen, ook om verplichtingen van het Rijk via de Spreidingswet te voorkomen.

De heer **Pauwe** (Stadspartij) wil weten of de wethouder nog kijkt naar andere locaties dan de vier die nu in beeld zijn, bijvoorbeeld op de oude ziekenhuislocatie. Daar is veel onrust onder de omwonenden.

Wethouder **Geilen** deelt mee dat er niet naar andere locaties wordt gekeken. Er wordt nu gewerkt aan businesscases voor de vier locaties.

In Motie 2 wordt gevraagd om hulp aan 't Tuurhoes. Er is al een aantal zaken in gang gezet om tot een spoedig herstel te komen en andere partijen hebben de gebruikers van het gemeenschapshuis alternatieven aangeboden. De gemeente is eigenaar van het pand en het college heeft al toegezegd wat in de motie wordt gevraagd. Daarom vraagt de wethouder om de motie in te trekken.

De wethouder ontraadt Motie 7 van de Stadspartij. Het is sympathiek dat de fractie aandacht vraagt voor de groeiende groep mensen met dit soort problematieken. De behandeling van deze problematiek is echter geen taak van de GGD. De GGD werkt aan preventie en onderzoek.

De heer **Raven** (Stadspartij) wil weten wanneer de wethouder op de hoogte is gesteld van het resultaat van 2022 met het enorme overschot van 23 miljoen euro met grote mogelijkheden voor de kadernota.

Wethouder **Geilen** antwoordt dat hij bij het opmaken van de kadernota is geïnformeerd over extra incidentele middelen van 15 miljoen euro. Inclusief het overschot van de begroting gaat het dan om een bedrag van 32 miljoen euro.

De heer **Raven** (Stadspartij) zou het beter hebben gevonden dat een dergelijk groot bedrag duidelijker in de kadernota was opgenomen. Dan had de raad daar nog een goede bestemming voor kunnen vinden.

Wethouder **Geilen** is van mening dat die bedragen voldoende duidelijk zijn vastgelegd in de kadernota. Daar hadden de fracties vervolgens technische vragen over kunnen stellen. Hij merkt op dat de besteding ervan wordt besproken bij de bespreking van de Begroting 2024.

De heer **Raven** (Stadspartij) stelt vast dat een bedrag van 10 miljoen euro nog niet bestemd is. Het is aan de raad om daar in het vervolg van deze bespreking van de kadernota (op maandag 19 juni 2023) richting aan te geven.

Wethouder **Geilen** deelt mee dat er meer dan 10 miljoen euro beschikbaar is. Het is inderdaad een verantwoordelijkheid van de raad om richting te geven aan de besteding ervan. Het college heeft speerpunten, die gebaseerd zijn op onder andere het coalitieakkoord, voorgesteld. Het is aan de fracties om daar andere speerpunten aan toe te voegen.

De heer **Brouwers** (CDA) is blij met de positieve ontwikkelingen rondom het 't Tuurhoes. Hij wil weten hoeveel gebruikers (verenigingen) nog geen alternatief hebben.

Wethouder **Geilen** deelt mee dat er maximaal een of twee verenigingen nog geen onderdak hebben. Daar wordt aan gewerkt.

De heer **Brouwers** (CDA) kondigt aan de motie in heroverweging te nemen.

De **voorzitter** stelt vast dat het later is dan 23.00 uur en schorst daarom deze beraadslagingen.

18. Sluiting

De **voorzitter** schorst om ongeveer 23.00 uur de vergadering tot maandag 19 juni 2023 18.30 uur. Hij wenst iedereen wel thuis.

Aldus vastgesteld tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van Sittard-Geleen van 12 juli 2023.

de griffier,

mr. N.A.P.G. Bisschoff

de voorzitter,

mr. J.Th.C.M. Verheijen